

W.P.

aliseen en ikent het t de oogt den het rinst s de indende ene n de s afoord taalveraal ch-ukte) bevroemen sme eenent ichta

Christendom en Horde

Als goed Christen wil prof. De Vries zich niet laatdunkend van de massa, de horde, afzonderen. „Waar mensen in betrekking tot God staan, vormen ze geen horde, op welk cultuureel peil ze zich ook mogen bewegen.“ De nieuwe hoogleraar is op zijn hoer te voor het gevaar om „zonder contact met de literatuur van onze eigen tijd de waarde van antieke auteurs (te) willen bepalen“, en hij stelt dan een gehele reeks van gevaren op, die de waarde en de waardigheid van de philoloog bedreigen. Maar zijn reed eindigt noch voor de philoloog, noch voor de gemeenschap zonder hoop. Wat het eenvoudige volk betreft, dat niet zijn liefde de Vrije Universiteit 75 jaar gedragen heeft, „al is het op zichzelf niet immuun voor vervlakende massificatie, zolang het zijn Bijbel leest en wil begrijpen wat het leest, zal het nooit een horde worden...“ Daarom zien wij hier de toekomst der klassieke studie met enig vertrouwen tegemoet.

De Münchener fotografe Elisabeth Niggemeyer ontdekte midden in een Espresso-terrasje deze jongelui en haar foto werd een levend beeld uit een levende stad.

Kunst der Fotografie Beelden uit München en vrouwen uit Parijs

Fotografieren is een Kunst. Niemand zal dit ontkennen. Met dit woord kunst bedoel ik niet een bepaalde kunstvaardigheid of een bepaalde vakkennis, maar heel duidelijk Kunst met een grote K. Met fotografieren is namelijk meer te bereiken dan het maken van kiekjes tijdens de vakantie. Eigenlijk is dat niets anders dan copieren. De kunstfotograaf neemt geen genoegen met copieren, maar wil met zijn alles registrerend toestel zelf scheppen. Hij wil ook iets vertellen met z'n foto's.

Zo hij dan al niet tot de abstracte fotografie komt — analoge met de abstracte schilderkunst — dan toch zijn zijn foto's eigen ideeën en eigen verbeeldingen, gemaakt naar wat de werkelijkheid biedt in haar grote differentiatie. De kunstfotograaf laat eigenlijk noch de natuur, noch de mens voor zich poseren. Hij zoekt evenmin als de schilder, niet de existentie, maar de essentie.

Een 25-jarige fotografe uit München, Elisabeth Niggemeyer, heeft dat weer eens bewezen met een groot en uniek fotoboek, dat een uitgegeven door Süddeutsche Verlag in München en verschenen onder de titel „Das Münchener Jahr“. Het is een verzameling van 100 grote foto's op 22 x 28 cm op kunstdruk-papier, met een korte toelichting van Walter Fottzick. In vier afdelingen is het boek verdeeld: Lente, Zomer, Herfst en Winter. Elisabeth Niggemeyer heeft

München in de vier jaargetijden gezien, heeft de physionomie van deze mooie stad in eigen beelden vastgelegd. De stad en de mensen in die stad heeft zij gefixeerd in de momenten, waarop het leven tot uitdrukking komt. Daarom zou ik deze foto's levensvelden willen noemen, waarin een stad tot leven komt, een stad die in de vier jaargetijden uiterlijk niet verandert, en ook niet onder werpt, noch in elk seizoen een apart relief heeft.

Elisabeth Niggemeyer, die in Eutin geboren werd en in München de Staatslehranstalt für Fotografie doorliep, werkt thans in opdracht van de uitgever in Londen om ook van die stad een reportage te maken. Ze schreef me: „Ich möchte, wenn ich eine Stadt fotografieren, mit den Bildern erzählen, wie Menschen die Stadt und ihre Menschen sind, wie komisch, wie kurios Situationen sein können, die völlig alltäglich sind. Ich habe mir gedacht, dass ich versuchen will die Menschen und ihre Umgebung ein bisschen zu beschreiben, ganz einfach.“ Dit is de juiste instelling met zelf-maakte foto's, die iets van de schoonheid, van de eigen aard, van het leven van een stad te vertellen en daarbij de bijzondere en toch zo heel gewoon dagelijkse situaties te ontdekken. Zonder pose, zonder opmaak, maar natuurlijk, gewoon. De hand in de sneeuw, de bezorger in het museum, de elven onder de sneeuw, het barokke beeldje in een oude binnenplaats, de massaliteit van de fluitbouw, de rust van de kloosterhof, de genieting van de zondertof, de beweging van de markt en het gesprek der verlieftten op het Espresso-terrasje. Het is een verrukkelijk boek geworden, dat iedereen die München kent en heeft leren liefhebben, moet bezitten.

niets. „De Parisienne was een mythe, een begrip, een essence. De vrouwen van Parijs zijn werkelijk levende werzen, pittoreske existenties.“ De vertaling is van Clare Lennart.

Nico Jesse heeft de vrouwen van Parijs ontdekt, zonder pose, zoals ze zijn, „alltaglich“. De meisjesstudenten, de bloemenverkoopsters, de modellen, de mannequins, de danseressen, de concierges, de actrices, de fabrieksmeisjes, de chansonniers, de existentialistische types, de oude en de jonge vrouw, de vrouw in de tragiek en de vrouw in de blijdschap. Allen hebben gestaan voor de onverbiddelijke lens van Nico Jesse en in haar actie, in haar schameelheid of rijkdom, in haar charme of in haar grofheid, zijn die vrouwen van Parijs verlevendigd.

Door die foto's leren we ook iets van Parijs kennen. De actrice Barbara Laage zegt het zo mooi in het voorwoord van Maurois: „Bij iedere stap die je in Parijs doet ontmoet je de boeiendste mensen. Allez heeft hier zijn oorsprong. Parijs kan zich vergissen, kan zijn maatverlof verliezen, bewonderen wat niet waard is, besunderd te worden... dat is zo. Maar Parijs leeft en secht.“

„Dat ook heeft de speelse camera in de handen van de kunstenaar Jesse bewezen. En dat bewijst ook de geniale vertelling over de vrouwen van Parijs door André Maurois. Een boek om telkens over te bekijken, binnen een half jaar tijds reeds in een 2e druk verschenen. Nico Jesse gaat nog meer fotoboeken maken. Volgend jaar komt van hem ter gelegenheid van de Rembrandt-herdenking een fotoboek uit onder de titel „Voetsporen van Rembrandt“.

Corn. Raasch

„Das Münchener Jahr“ door Elisabeth Niggemeyer. Begeleidt van Walter Fottzick, 112 blz. U.P. 200 Süddeutscher Verlag, München.

„Vrouwen van Parijs“ door André Maurois met foto's van Nico Jesse. N.G. vertaling Clare Lennart. Uitgave A. W. Brunst en Zoon, Utrecht.

ngels (907), zie' s onrniss n te godd g geDode hans.

eran- van a de 1 maar oeme- l was lende kent: eekol- llen. De en de nood- foren maar niet het goed t in ver- 1

ELGRIMAGE

zijn witte pruik een driekante hoed, een lange Goudse pijp roken dat toe te kijken. Ook wij zitten achter het luik, op een witte tuimbank, bij een drank, en een van ons rookt al even heddard zijn pijp, al is het een houten. De rookwolkes treuzelen wat boven onze hoofden, eer ze verdwijnen.

BOVEN het stille tuintje en het overvloedig gehoemte van deze boerke streek wijft zich een hemel van bleek goud.

RIJFT het uiterlijk

G
Al
A
bezie
pen
vereh
heid
Maas
bood
geno
noms
Jezu:
een
bood
Dez
Brille
den, l
ref. l
laat
op ho
is, de
r zijn,
gaan,
heeft
Christ
staan
In
per h
die l
analy
den t
me
wijd, J
meef
het a
gelie
zijn e
bood:
ninkr
In
van l
in
Schw
ting
word
maas
ter l
nen.
Jes
zre
dinge
van l
een
met
me
zo b
leer
aan
een
een l
zede,
heid.
He
Scht
isch i
z kelt
het
moed
fund
telij
hert
is l
bare
In
O
nie
In
heeft
rima
riaal
bouw
schik
ken,
de l
slecht
trope
beet.
Vo
heeft
naar
door
door
mens
van
met
niet
nu t
den,
kaal
doet.